

agrárium

Állattenyésztési melléklet

Difference Matters.
A különbség ami számít

"A tudás, technológia és szarvasmarha telepek ismerete lehetővé teszi számunkra, hogy magas minőségű állatorvosi higiéniai megoldásokat fejlesszünk növelve a telepek fenntartható gazdasági és környezeti fejlődését."

ECOLAB® Everywhere It Matters.™
Mindenhol számít

Teljes körű higiéniai megoldás

Látogatóban a Hunland Dairy Kft-nél

Ezen a telephelyen a vezető Csala Antal, aki a Hunland Kft-nél 9 éve dolgozik. Valójában nem az állattenyésztés az eredeti szakmája. Kezdetben biztonságtechnikai szakember szerepét töltötte be, majd műszakvezetői beosztásba került. Az elmúlt 4 évben pedig már telepvezetőként dolgozik. A cég kimondottan a kereskedelemre épül az összes cégcsoportjával együtt, ezért ez egy egyedülálló eset, ami nem hasonlítható más telepekhez.

Ez a tejelő tehenészet 1178 db. Holstein-fríz fajtájú tehénből áll, ebből 1018 db-ot fejnek napi 3 alkalommal, 34 l-es fejesi átlaggal. A telep 30 embernek ad munkát. A cég növénytermesztését saját berkein belül végzi, a tejet pedig közös cégük, a Milkraider Kft. szállítja és értékesíti. 2004 óta a Hunland Trade Kft. tulajdonosa Jos Janssen ügyvezető igazgató, és attól kezdve a Hunland Dairy Kft. tulajdonában van a telep. Azóta folyamatos fejlesztések vannak. Többek között az istállók bővítése, és újak építése is. 2009-ben kezdték meg a fejest az új fejőházukban, amely egy 2x20 férőhelyes Paralel típusú.

Mióta ismeri az Ecolabot?

5 éve ismerkedett meg a cégünkkel, és azóta folyamatosan használja a termékeinket. A teljes tőgyápolásban, az Ecolab által forgalmazott termékeket részesíti előnyben. Itt két terméket is megemlíthetünk. A tőgy előfűrésztésére a prémium termékeinket felváltva használja, ami jelen esetben az Oxy Foam D, és a Tergicid. Ezek a termékek habosodó készítmények, amelyeknek minimális fogyasztásával és professzionális tisztító-, ápoló-, és fertőtlenítő hatásával nagyon meg vannak elégedve. A száraz előkészítésnél alkalmazzák a tőgytörő papírunkat, ami 3 rétegű, gazdaságos, jól használható, egyszerűen téphető a perforáció mentén, és nem mállik el a törléskor. Próbált már a konkurenciák termékeiből, de összességében drágábbnak és a minőségben is gyengébbeknek bizonyultak. Hasonló habosítós technika már volt korábban is, tehát nem okozott problémát ennek alkalmazása. A telepen a szomatikus sejtszám hosszú ideje 280.000-300.000 között van.

A tőgy utókezelésére az Io-Shield D-t (ami hártát képez a tőgybimbón), és a Jet Shieldet (ami kétkomponensű klórdioxidos termék) felváltva használják. A Jet Shield-del nyári időszakban tökéletes eredményeket értek el. Korábban egykomponensű terméket használtak, így erre kicsivel jobban oda kellett figyelni, de aztán hamar kiderült, hogy nem jelentett gondot az alkalmazása. Kipróbáltak már egyéb más termékeinket is, többek között a légyriasztó hatású Film Utile D-t is.

A jó eredmények születésében több dolog is szerepet játszik, de egy biztos, hogy a szomatikus sejtszám alsó határon tartásában véleménye szerint nagy szerepe volt a jól megválasztott tőgykezelésnek. A fejőházi technológiába tökéletesen beleillik, és működik az Ecolab technológia.

A paták kezelésére a Kovex rendszerünket is használják, melyen keresztül a Kovex foam base, és Kovex foam activátor vegyszereinket habosítják. E mellett évente 2 alkalommal állományszintű körmözés valósul meg, és a telepen saját körmözéssel is folyamatosan karban tartják az állományt.

1,5 éve használják a fejőházban tisztításra és fertőtlenítésre a Chlorasept D-t és Acidoklar nevű készítményeinket a tartályok, illetve a csővezetékek, fejőberendezések mosatására. A szerek hatékonyságát az is bizonyítja, hogy sosem volt még csíraszám probléma. A felület-tisztításnál magasnyomású berendezéssel juttatjuk ki a tisztítószert hab formájában, majd ezt követően leöblítik. A felületek épek, és folyamatosan tiszták. Ez a takarítási technika a 2 fejes között gyorsan megoldja a tisztítási-, fertőtlenítési problémákat és gazdaságilag is megfelelő a vegyszerek ára.

Mi a véleménye cégünkről?

Elégedettségének adott hangot, és biztosított arról, hogy a hosszú távú együttműködésnek ez az oka.

Hivatalos forgalmazó: **Animal-Hygiene Kft.**

Kiss Attila: +36-30-229-6794
Molnár Helén: +36-30-952-9678
Molnár Bettina: +36-30-334-2592

Fax: +36 78 426 251

Ecolab-Hygiene Kft.

1139 Budapest, Váci út 81-83. sz. 8. em.
(Center Point II)
Tel: +36 1 886-1315
Fax: +36 1 886-1320

Állattenyésztési támogatások és hitellehetőségek 2013-ban

Az állattenyésztés 2013-ra meghirdetett, illetve tervezett támogatásairól kértünk és kaptunk tájékoztatást a Vidékfejlesztési Minisztériumtól. Mint a szaktárca erre vonatkozó információjából kiderül, az állattenyésztők számára az idén is több forrásból juttatható támogatás, és vannak olyan jogcímek és konstrukciók is, amelyek indirekt módon szerepelnek a támogatási lehetőségek között, azaz széles körben elérhetik őket a mezőgazdasági termelők.

Uniói forrásból finanszírozott, közvetlen támogatások

A terület vonatkozásában uniós forrásból működtetett *egyszerűsített területalapú támogatást (SAPS)* igényelhetnek azon állattartók, akik SAPS-támogatásra jogosult területtel rendelkeznek.

A tejtermelőket sújtó különleges hátrányok kezeléséhez a tejtermelők igényelhetik a *különleges tejtámogatást*. E jogcím a gazdasági vagy természeti szempontból sérülékeny, illetve érzékeny területeken gazdálkodók számára biztosít forrásokat, fajlagosan közel 9 forintot literenként.

A *kérődző program* keretében (a húsmarha- és juhágazatokban nyújtott kérődző szerkezetátalakítási nemzeti program Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott különleges támogatásának igénybevételére) összesen öt jogcímen lehetséges a kérődző állatok támogatása. A 2012-ben indított és kifejezetten sikeres konstrukcióban *anyatehén, hízott bika, szarvasmarha extenzifikációs, anyajuh és anyajuh* kiegészítő jogosultságokat osztottak ki.

E jogosultságokat évente kell aktiválni. Fontos paraméter, hogy az uniós előírások mellett a kapcsolódó nemzeti program elvárásait is be kell tartania a termelőnek.

Uniói forrásból finanszírozott vidékfejlesztési támogatások

A 2007–2013 közötti időszak Darányi Ignác Terv – Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (a továbbiakban: DIT ÚMVP) I. és II. tengelyének egyik prioritása az állattenyésztés fejlesztése.

A Vidékfejlesztési Minisztérium (VM) a *DIT ÚMVP I. tengelyén* rendelkezésre álló forrás jelentős részéből biztosít forrást az *Állattartó telepek korszerűsítése* jogcímmre, ami nagy népszerűségnek örvendett a gazdálkodók körében. Jelenleg a szaktárca vizsgálja a *4 EUME alatti, félig önellátó mezőgazdasági üzemek szerkezetátalakítását* elősegítő támogatási konstrukció 2013. évi megnyitásának lehetőségét, amely az állattenyésztési ágazatot is érinti.

A *DIT-ÚMVP II. tengelyén* 2013-ban az intézkedések megvalósulása történik, és a kifizetések zajlanak az I. ten-

gelyhez hasonlóan. A szaktárca célja a megnyitott jogcímekre lekötött források felhasználása.

2012-ben hirdette meg a Vidékfejlesztési Minisztérium a *védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajta genetikai erőforrásának a megőrzése* elnevezésű támogatást, amely négy célprogramot tartalmaz.

Nemzeti forrásból finanszírozott normatív és pályázatos támogatások

Átmeneti nemzeti támogatás (ÁNT) a korábbi kiegészítő nemzeti támogatás (top up) folytatásaként vezette be a VM az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott egységes területalapú támogatás, valamint az ahhoz kapcsolódó átmeneti nemzeti támogatások 2013. évi igénybevételéről szóló rendelet alapján. A jogszabály tartalmazza a 2013-ban meghirdetett ÁNT jogcímeit. Ennek keretében van lehetőség *hízottbika-tartás, tejtámogatás, anyatehén-tartás, extenzifikációs szarvasmarhatartás, anyajuhtartás és kedvezőtlen adottságú területeken való anyajuhtartás támogatásának folyósítására*.

Az egyes jogcímek esetén elvárt követelményeket a 23/2013. (IV. 9.) VM rendelet 11–25.§-ai tartalmazzák.

A baromfi- és a sertés-előállítás *hatékonyságának növelését szolgálják* a nemzeti hatáskörben 2013. évre is meghirdetett sertés és baromfi állattóléti támogatások. Az állattenyésztési ágazatot segítik továbbá az állathulla-elszállítási és -ártalmatlanítási, és az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások.

A baromfi- és sertéságazatban igénybe vehető *állattóléti támogatások* feltételeiről szóló minisztériumi rendeletek évi 4, illetve 6 milliárd forintos támogatási keretét a VM 2013. évben, a 2012. évhez hasonlóan, 20%-kal emeli, és a költségvetési források függvényében vizsgálja az előrehozott támogatáskifizetés lehetőségét.

Az *egyes állatbetegségek megelőzésével*, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások igénylésének és kifizetésének rendjéről szóló rendelet támogatott állat-egészségügyi szolgáltatás igénybevételét biztosítja az állattartók részére 2013. évben 7,8 milliárd forintos támogatási kerettel, amelyből az egyéb állatfaj 5,8 milliárd forinttal, a baromfi 2 milliárd Ft-tal részesül.

Az állathulla-elszállítási és -ártalmatlanítási költségeinek kompenzálására a támogatás 2013-ban 2,9 milliárd forint.

A rendezett piaci kapcsolatok kialakítása érdekében nyújtott csekély összegű (de minimis) támogatásról szóló rendelet szerinti támogatás célja a szerződéses piaci kapcsolatok elterjedésének elősegítése. A támogatás a legalább egy évre megkötött termeltetési szerződések keretében kihelyezett termeltetési előleg alapján igényelhető. A támogatási keret 2013. évben 87 millió Ft.

A Vidékfejlesztési Minisztérium 2013 áprilisában jelezte az Európai Unió Bizottságánál a sertés és baromfi állatjóléti támogatások teljes keretösszegének emelésére vonatkozó szándékát. A keretösszeg emelését a termelők önköltségi árainak az állatjóléti program 2007. évi bejelentése óta eltelt időszakban bekövetkezett jelentős mértékű emelkedés indokolja. Ezzel egyidejűleg a 2014. évi támogatások zökkenőmentes kifizetése érdekében, kezdeményeztük a fenti támogatási programok határidejének a meghosszabbítását is, tekintve, hogy az eredeti bejelentésünk alapján ezen programok 2013. december 31-ig működhetnek. A megemelt összegű állatjóléti támogatások kifizetésére az Európai Unió Bizottságának döntését követő negyedéves időszakban lesz lehetőség.

Az uniós mellett hazai finanszírozású a 141/2012. (XII. 27.) VM rendelet alapján 2013-ban is pályázható óvoda- és iskolatej program. Ebben a tejfeldolgozással, illetve tejtermeléssel foglalkozók vehetnek részt. A program részesei az óvoda- és iskolatej programban óvodásonként, általános iskolai tanulónként, középfokú iskolai tanulónként, valamint gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelésben-oktatásban részt vevő tanulónként nevelési és tanítási naponként átlagosan legfeljebb 0,25 liter tej egyenértékkel megegyező mennyiség erejéig egyes meghatározott tejtermékek után igényelhető támogatás.

Agrárfinanszírozási beruházási és forgóeszköz hitelprogramok

Új Magyarország Agrárfejlesztési Hitelprogram: A Magyar Fejlesztési Bank Zrt. és a hitelprogramhoz csatlakozott hitelintézetek éven túli lejáratú beruházási hitelt nyújtanak a mezőgazdasági vállalkozásoknak beruházásokhoz, továbbá fejlesztési és beruházási tárgyú pályázatokhoz. A felvehető

hitel összege 5–1000 millió Ft, fiatal agrárvállalkozó esetén 1–50 millió Ft.

A Kormány döntött a hitelprogram módosításáról, amelynek köszönhetően az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból induló támogatásban nem részesülő induló fiatal gazdák kedvezményes hitelt igényelhetnek a mezőgazdasági csoportmentességi rendelet alapján legfeljebb 50 millió forint összegben legfeljebb 40 000 euró támogatástartalommal, amelyet termőföld-vásárláshoz és állatvásárláshoz is felhasználhatnak, továbbá a szabad de minimis kerettel rendelkező mezőgazdasági termelők is igényelhetnek kedvezményes termőföld-vásárlási hitelt, ugyancsak maximum 50 millió forint összegben.

Hitelkamat és lízingdíj-támogatás mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez és fejlesztéséhez: A mezőgazdasági üzemek korszerűsítéséhez és fejlesztéséhez hitelkamat és lízingdíj-támogatást lehet igénybe venni, többek között állattartó telepek korszerűsítéséhez.

Agrár Széchenyi Kártya Folyószámlahitel. (lásd külön cikkben – a szerk.)

MFB Agrár Forgóeszköz Hitelprogram: A mezőgazdaság, különösen az állattenyésztés forgóeszköz-finanszírozási helyzetének javítása érdekében működő hitelprogram keretösszege 15 milliárd forint, ebből 10 milliárd forint az állattenyésztés számára nevesített. A Kormány állattenyésztést támogató szándékának megfelelően a Hitelprogram az alábbiak szerint kibővült, amely módosítások 2012. június 14. óta elérhetőek:

1. A hitel – a forgóeszköz-finanszírozás mellett a beruházásnak minősülő – tenyészállat-vásárlásra is felhasználható.
2. A hitelfelvevők köre kibővült a KKV-nak nem minősülő vállalkozásokkal.

2013. februártól a baromfi és a sertés mellett a nyúl és a szarvasmarha ágazatban termeltető tevékenységet végző vállalkozások is igényelhetnek forgóeszköz, illetve tenyészállat-vásárlási célú hitelt.

A hitelprogramok kedvezményi mértékének növelése a rendelkezésre álló költségvetési források függvényében, elsősorban a VM forrásaiból nyújtott kamattámogatások növelése révén lehetséges.

-V-

TÖ-REX Kft.

Takarmánykeverő üzemben lévő gépek eladók

- CPM granuláló prés
- Gránit Mill 90-es granuláló prés
- CPM pellet hűtő
- KHAL tip. expander
- CPM kondicionáló
- KD 55 kalapácsos daráló
- Komplettn morzsázó
- Keverők
- Mérlegek, zsákolók
- Tartályok
- Ventilátorok, ciklonok
- Szállító csigák
- Serleges felvonók

2000 Szentendre, Kőzúzó u. 5/a
Tel.: 30/589-07-05, 30/455-99-76

Keltetőtulajdonosok figyelem!

Megelégette a folyamatos fűtési, hűtési problémákat... Nem érzi elég gazdagnak magát ahhoz, hogy kétszer szereltesse meg rendszereit...

- Leinformálható referenciák
- Szerelési garancia
- Ingyenes helyszíni szak-tanácsadás

Hívjon bátran: **+36 20 388 9102**

Az élőállatok és állati termékek piaca: szarvasmarha, sertés

Felmérések szerint az idei évben a világ állatitermék-termelése az 1223 millió tonnát is meghaladhatja. Az összes termelés 59,2 százalékát a tej és tejtermékek jelentik, a halászat és haltermelés 11,82 százalékot tesz ki, 8,19 százalékot a baromfi-hús, a tojás pedig 5,4 százalékát jelenti. A sertéshús 8,19 százalékkal, a marhahús 5,32 százalékkal, a juh- és kecskehús pedig 1,07 százalékkal részesül az állati termékek termelésében – derül ki az USDA hústermelési adataiból.

Öt évvel ezelőtt még 270 millió tonna körüli mennyiséget becsültek a világ hústermelésére vonatkozólag. Az OECD-FAO előrejelzése szerint 2018-ra 330 millió tonnára nőhet a világ hústermelése. Jelenleg körülbelül 300 millió tonna húst és nagyságrendileg 700 millió tonna tejet és tejterméket fogyasztanak évente a világban. A világ népessége gyorsan növekszik, ami az élelmiszerek iránti igényt erősen fokozza.

Több nemzetközi szervezet számításai szerint az egy főre eső GDP növekedésével szinte lineárisan nő az állati termékek fogyasztása. A föld népessége 2050-re elérheti a 9,5 milliárd főt. A gyors népességnövekedés mellett szakértői vélemények szerint az élelmiszerellátásra még nagyobb hatása lesz az egy főre eső GDP növekedésének.

A FAO számításai szerint az egy főre jutó húsfogyasztási ráta világátlag szerint 42,5 kilogrammra tehető. A gazdagabb és szegényebb országok közötti különbségek folyamatosan csökkenek. A magyarok éves húsfogyasztása 80 kilogramm körüli fejenként, a három legnépesebb húsféleség a sertés-, a baromfi- és a marhahús. Ebből most a szarvasmarha és a sertés piacát járjuk körül.

Sertéshús-termelési helyzetkép

A világon körülbelül 990 millió sertést tartanak. Ez a létszám azonban hol jobban, hol kevésbé, de számos nagyobb és kisebb sertésenyésztő országban megfogyatkozott az utóbbi időszakban. Az Európai Unió sertésállománya jelentős mértékben csökkent. Az USDA prognózisa szerint az Európai

Unió sertéshústermelése a 2013 január 1-jén hatályba lépett anyakocartartásra vonatkozó új szabályok miatt tovább csökken az idén, és ez az export növekedési ütemét is visszafogja.

A vemhes kocák csoportos tartását elrendelő jogszabály miatt az Unió sertéshús-előállítására éves szinten két százalékkal eshet vissza. Így a sertéshústermelés 23,03 millióról 22,57 millió tonnára csökkenhet.

Az Európai Bizottság adatai szerint az Unió élősertés és sertéskivitele 489 ezer tonna volt ez év első két hónapjában. Ez 5,7 százalékos csökkenést jelent az előző évhez képest. Az export csaknem hatvan százaléka Kínába, Oroszországba és Hongkongba irányult.

A KSH adatai szerint Magyarországon élősertés-kivitele 47 százalékkal haladta meg a 2013 január–április között az egy évvel korábban külföldre eladott mennyiséget. Legfőbb partnereink Szlovákia és Románia voltak. Az élősertés-behozatal az előző évi mennyiségtől csaknem 18 százalékkal maradt el. A vágósertés termelői ára hasított súlyban 479 forint volt kilogrammonként az év első öt hónapjában, 5,4 százalékkal emelkedett az egy évvel korábbi időszakhoz képest.

Egy ideje az év második felében járunk, de a sertéstartók még korántsem lélegezhetnek fel helyzetük javulása miatt. A sertésstratégia megvalósulásból egyelőre kevés pozitív hatást éreznek a termelők, ahogy azt a sertéstartók körében látni és hallani lehet. A piaci viszonyok feldolgozó és termelő között korántsem nevezhetők partnernek. A feldolgozók tartozása a terme-

lők felé több mint négy milliárd forint. Alig akad feldolgozó, amelyik képes egy hónapos vagy ennél rövidebb határidőre fizetni a gazdálkodóknak. Körülbelül négy millió vágósertést szállítanak be a sertéstartók a vágóhidakra a jelenlegi állomány mellett egy évben. A nyár folyamán bevezetett e-útdíj a sertés piac és a tejágazat szereplőinek is többletterhet jelent, ami további akadály a sertésszektor jelenlegi nehézségeinek leküzdésében.

Húsmarhaexportunk jelentős

Az EU szarvasmarha-állománya az előző évben elérte a 86,6 millió egyedet. A FAO szakértői a globális marhahús-kereskedelelem élénkülésére számítanak, mivel több ország nem tudja előállítani a belső fogyasztás ellátásához szükséges mennyiséget. Magyarországra hatalmas fogyasztói igény nem jellemző, mivel igen alacsony mindössze, 6 kilogramm az egy főre vetített marhahúsfogyasztásunk, ez az összes húsfogyasztáson belül csupán 4,4 százalékot jelent. Belföldön marhahúsként döntően a tejhasznosítású selejt tehének húsa kerül a fogyasztók asztalára. A magas fogyasztói igényeket kielégítő hústípusú növendék vágomarhák 95 százaléka az exportpiacon talál gazdára. Mivel a hazai fogyasztó nem igazán találkozik jó minőségű marhahúsból készült termékkel, ezért még nem igazán alakult ki a marhahús fogyasztásának kultúrája. Pedig a baromfi és a sertés után a harmadik legfontosabb húsféleség, amiből például a szomszédos Szlovákiában 14 kilogramm az átlagfogyasztás.

Élénk érdeklődés mutatkozik külföldön a magyar húsmarha és a tenyészállatok iránt. Tavaly 110 ezer élő marhát exportált az ország, amelynek majdnem kétharmada Törökországba irányult. Horvátországba, Szlovéniába, valamint Görögországba és Olaszországba is szállítanak választott borjúkat és hízómarhákat az országból.

A KSH adatai szerint Magyarország élőmarha exportja 49 százalékkal, élőmarha importja 21 százalékkal nőtt az idei esztendő első két hónapjában az előző év azonos időszakához viszonyítva.

Magyarországon 2013 júniusában a fiatal bika termelői ára nem változott jelentősen az előző év hasonló időszakához viszonyítva. A vágótehén ára hat százalékkal csökkent, ugyanakkor a vágóüsző több mint egy százalékkal emelkedett a vizsgált hónapban.

A húsmarhaágazat sikeres, és a keleti piacok egyre nagyobb lehetőségeket kínálnak, ami által a 140 ezres húsmarha-állomány tovább növekedhet a kis- és közepes gazdaságokban, amiben a hazai állomány nyolcvan százaléka megtalálható.

Stabilabb tejtermelés

Az Európai Bizottság júniusi előrejelzése szerint az Európai Unióban a tejhasznú tehénállomány 0,7 százalékkal 22,9 millió egyedre csökken 2013-ban, míg a tejhozam 0,6 százalékkal 6482 kg/tehénre nő. Így a tejtermelés várhatóan nem változik egy év alatt, és 151,8 millió tonna körül alakul.

Szakértői vélemények szerint 5–10 százalékos árbevétel-növekedés várható az idén a hazai tejágazatban. Az előző évben az ágazat árbevétele meghaladta a 220 milliárd forintot.

A belföldi piac megőrzésének érdekében a Tej Szakmaközi Szervezet új piaci modellt akar bevezetni. Az utóbbi időszakban évi 2–3 százalékkal csökkent az egy főre számított tejfogyasztás Magyarországon. Az új piaci modell lehetővé tenné, hogy 10 éven belül Magyarországon az egy főre jutó tej- és tejtermékfogyasztás ismét elérje az évi 200 litert a mostani 155 literrel szemben.

A nyerstej termelői ára 2013 első félévében 92,26 Forint/kg volt, öt százalékkal volt magasabb, mint tavaly

ugyanakkor. A nyerstej kiviteli ára 106,39 forint/kg volt, 18 százalékkal haladta meg az első évit, és 15 százalékkal volt magasabb a belpiaci árnál.

A szakmaközi szervezet tavaly vezette be az alapár-előrejelzést. Mindezt annak érdekében tette, hogy a szakemberek különböző objektív piaci mérőszámok alapján egy évre előre prognosztizálják a tej felvásárlási árának árcentrumát. Ezt negyedévenként felülvizsgálják, és a piaci viszonyok figyelembevételével módosítják, ha szükséges.

A terméktanács elnöksége úgy döntött, hogy a 2013. április 1-jétől 2014. március 31-ig tartó kvótaévre az alapár éves átlagára vonatkozó – ez év március 20-i közleményében nyilvánosságra hozott – kilogrammonkénti 90 forintos prognózist 94 forintra módosítja.

A Tej Termék Tanács úgy ítéli meg, hogy augusztustól elkerülhetetlennek tűnik a tejtermékek belkereskedelmi átadási árának – termékféleségenként differenciált mértékű – átlagosan legalább 8–10 százalékos emelkedése.

G.P.

Melavite

Melasz alapú, folyékony takarmány kiegészítők minden állatfaj számára

MELAVITE - SG - MVU - MVH - GLICERIN
BENDŐSTARTER - ENERGY SYRUP
MELABIND

Partnereink számára kiadagoló technológiát biztosítunk, valamint pontos és kiszámítható kiszállítást!

Területi képviselőink:

Szaktanácsadó: Pest megye, Dél-Kelet Magyarország: Baranyi Szabolcs +36 70 9400 289
Észak-Dunántúl: Varga Miklós +36 70 9400 258
Dél-Dunántúl: Kiss Csaba +36 70 9400 272
Észak-Magyarország: Hadházy Péter +36 70 938 1511

Argos-F Kft. H-7400 Kaposvár, Tánicsics M. u. 49.
www.argosfgroup.com

A sertések költséghatékony takarmányozása

A biodízel-termelés iránti fokozódó érdeklődés és az állatállomány költséghatékony takarmányozásának egyre növekvő problémája vezette a kutatókat a glicerinnel sertéstakarmányokban való alkalmazási lehetőségének vizsgálatára. A tapasztalatokról *Palatinus Imre* független takarmányozási szaktanácsadót kérdeztük.

– *Mit tudunk a glicerinnel állati takarmányként való hasznosításáról?*

– A glicerinnel a növényi olajokból történő biodízelgyártás fő mellékterméke, ami folyékony energiaforrás, édes és kellemes ízű. Az emésztési folyamatokkal összefüggő biokémiai reakciók folyamán a szervezet energiaigényétől függően kapcsolódik be valamelyik felépítő (anabolitikus), raktározó vagy éppen lebontó (katabolitikus) folyamatba. Nemcsak a szénhidrátok anyagcseréjében van szerepe, hanem a lipid-anyagcserében is. Energiatöbblet esetén a zsírszintézist segíti elő. A megfelelő energiaellátottság elengedhetetlen a fehérjék beépüléséhez.

– *Miért ajánlott a sertések glicerinnel történő takarmánykiegészítése?*

– Elsősorban egy kiváló energiaforrás, kiváló ár-érték aránnyal. Ez a legfontosabb, ha költséghatékony gazdálkodást szeretnénk folytatni. A glicerinnel többek között csökkenti a takarmány kiosztásánál keletkező port, ezáltal fokozza az állattartási higiéniát, kevesebb az ebből eredő légzőszervi probléma. Javítja a sertések takarmányfelvételi képességét, a napi testtömeg-gyapradást, és ezáltal a fajlagos takarmányfelhasználást.

– *A költséghatékony takarmányozás hogyan jelenkezik a takarmányozásban?*

– Az elmúlt év (2012) során a szója ára extrém magasságokba szökött, sok helyen elérte a 160–170 Ft/kg-ot. Ez indította el a sertéstakarmányozás új irányvonalát. A termelők az alternatív fehérjehordozók (extrahált napraforgó- és repcedara, hidegen sajtolt napraforgó- és repcepor, valamint a szeszipari melléktermékek: CGF, DDGS, malátacsíra) felé fordultak, változó eredménnyel. Az alternatív fehérjehor-

dozók alacsonyabb energiaszinttel rendelkeznek, magasabb rosttartalmúak. Rosszabb az emészthetőségük, mint az extrahált szójadaráé, aminosav-garnitúrájuk pedig eltérő. A fehérjét mégis valamivel biztosítani kell az állat számára. Energiahiányban nincs megfelelő fehérjebepülés. Az energiapótlásra használt kukoricacsíra korlátozottan áll rendelkezésre, bár jó beltartalmi tulajdonságokkal rendelkezik. A hidrolizált pálmaolaj kellemetlen ízű és szagú, ezért a fiatal állatok nem szívesen fogyasztják. Ez igaz a kalciumszappanokra is. A sertés szereti az édes ízt, ezért szívesen fogyasztja a glicerint. A tapasztalatok alapján elmondhatjuk, hogy a glicerinnel ígértes alternatívának tűnik a szója kiváltásakor az extrahált fehérjehordozók etetése mellett az energia pótlására.

Úgy gondolom, hogy jelenleg is magas az extrahált szójadara ára (SPOT 140–145 Ft/kg), de hamarosan lesz új repcedara, napraforgódara, aminek vélhetően csökken a piaci ára. Indokolt lesz ezen alternatív fehérjék használata, ezáltal a glicerinnel mint energiaforrás használata is.

– *Mely glicerintartalmú termékek alkalmasak takarmányozási célra?*

– Finomítástól függően a közepes (80%-os feed-grade glicerinnel) minőségű

glicerinnel, valamint a nagy tisztaságú (99%-os) glicerinnel alkalmas takarmányozási célokra. Az Argos-F Kft. Melavite GL80 terméke több éve bizonyítja a kérődzők és monogasztrikus állatok körében, mint kiváló energiaforrás.

– *Mely sertéscsoportoknál és hogyan alkalmazható a glicerinnel a kiegészítés?*

– Gyakorlatilag minden sertéscsoport számára kínál előnyöket a glicerinnel kiegészítés. A hízósertések takarmányozásában a fejadagok energiatartalmának növelésére, a súlygyarapodás és a takarmányhasznosítás javítására egyaránt megfelelő. A kocák termékenyítésre való előkészítésénél az energiabevétel növelésével segíti a jobb kondíció elérését, ezáltal élénkebb ivarzás, jobb megtermékenyülés érhető el. Szoptató kocák esetében az energiapótlás a létfenntartáshoz és a tejtermeléshez egyaránt szükséges. Általánosan elmondható, hogy adagolása korcsoporttól függően: 2–5% közötti.

– *Az etetési technológiába hogyan illeszthető a glicerinnel?*

– Minthogy folyékony táplálék-kiegészítőről van szó, a közvetlen etetésnél mind a száraz-, mind a folyékony technológiába könnyen illeszthető. Takarmánygyártásnál is alkalmazható, hiszen kiváló granulálási segédanyag, és a feldolgozási folyamatok közben is megőrzi pozitív beltartalmi értékeit.

– *Végezetül tudna olyan referenciagazdaságokat említeni, ahol sikerrel alkalmazzák a glicerinnel a takarmánykiegészítést?*

– Kiemelném a létavértesi Bigecs Farmot és a Lovas Kft.-t Iregszemcsén, többek között ők kiváló eredménnyel használják az Argos-F Kft. által gyártott MelaVite GL80 glicerinnel terméket.

Helyzetkép a magyar juhágazatról

A juh hármasszolgáltatása révén (hús, tej, gyapjú), valamint azért, hogy másra nem való, ún. feltétlen juhlegelőként is megél, mindig is megbecsült jószág volt a magyar földön gazdálkodóknak. A fordulatot a 19. század második felében a világpiacot ma is meghatározó ausztrál és új-zélandi juhtenyésztés berobbanása hozta, ami az összeomlás utáni kiútkeresést eredményezte hazánkban is.

Az 1960-70-80-as évek „iparszerű juhtartása” figyelemre méltó eredményeket ért el, de a rendszerváltás után a szövetkezetek felmorzsolódása megpecsételte a nagyüzemi nyájak sorsát. Ugyanakkor napjainkban számos olyan plusz támogatási forráshoz (pl. AKG gyepprogram, nőivarhoz kötött támogatások, stb.) juthat az ágazat, a kiváló keresleti piac és az országban rendelkezésre álló takarmánybázis mellett, ami indokolná az ágazat újbóli fellendülését. Mi lehet mégis az oka a drasztikus tartásikedv-csökkenésnek?

A juhtartás évi 365 napos elfoglaltságot jelent, ez elsősorban életformát követel meg. A régi juhászok konok hitvallása, miszerint „a jószág az embertől vár” szinte kihalt. A mai juhtartó gazdák maguk csinálják, amíg bírják erővel. Lelkiismeretes, kiváló szakmai ismerettel rendelkező állatgondozót találni nehéz. Juhász szakmunkásképzés évtizedek óta nincs az országban.

A külterületi vagyonvédelem megoldatlan, nincs megnyugtató védelmi eszköz a gazdálkodók kezében. Ezzel párhuzamosan a juhot könnyű mozgatni, az alföldi fekete-piacon nagy kereslete van a juhhúsnak, ezzel a juhos gazdaságok még inkább célpontjai lehetnek a bűnelkövető csoportoknak.

A tulajdonhasználati viszonyok bizonytalanok, már az is nagy szó, ha megvan a „szerencsés hármassz”, vagyis egy juhtartó saját földjén, saját épületben, saját nyáját tarthatja. Felméréseink szerint az alföldi juhtartók mindösszesen 20%-ban gazdálkodnak saját területen, a többi terület haszonbérletként van a használatukban. Egyre nehezebb azon juhtartók sorsa, akik a legeltetési időre kihajítják „fűbérért” állataikat (bérlegeltetés). Az abrakot és legelő kiegészítő szalastakarmányokat el lehet felejtetni ebben az esetben, ami főként aszályos időben kritikus lehet a juh megfelelő kondíciójának kialakításában.

Egyre ellentéteesebb a növénytermesztők és állattenyésztők érdeke, mert az előbbieknél egyszerűbb bekapcsolni a kombájnon a szalmaszecskázást és a talajnedvesség megőrzése végett igyekeznek mielőbb hántani a tarlót. A legeltetési állattartás új konkurenciája a szárzúzásos gyepparkbantartás, amelynek célja a gyeppark kultúrallapotjának megtartása, hogy a gazdálkodó jogosult legyen a területalapú támogatás igénylésére. Ilyen esetben a gyeppark mindösszesen csak a vadon élő állatok vannak, állattenyésztő szemmel hasznosítatlan a terület.

Magyarországon a sok kisbárányfelvásárló valójában néhány nagy vállalkozást, jobb esetben szövetkezetet takar.

Ők tartják a kapcsolatot az olasz partnerrel, ahová a magyar vágóbárányok 90%-a kerül. Ez a lánckereskedelem fölözi le a magyar juhtartók igazi hasznát. A bárány nem tárolható hónapokig raktárban, mint a gabona, oda kell adni olcsóbb áron, ezt ki is használhatják a hazai vagy külföldi kereskedők.

A belföldi bárányhúspiac jelentéktelen, csak a kiselejtett mustraanyagokra van igény a birkapörköltet kedvelő alföldi vidékeken. Ugyanakkor a juh tejtermékeket sokan szeretik, keresik, de ezen termékek zömmel importból származnak, mivel a juhfejést felvállalni nagyon kevesen merik hazánkban, mivel a legminőségibb munkaerőt feltételezi. Mindemmellett a juhtej-feldolgozóipar is nehéz helyzetben van, részben a tejhiány, részben a technológiai elavultság miatt.

A külföldi juhtermékexportőr országok nem tétlenkednek. Az EU évi 300 ezer tonna juhhúsimportjából 200 ezer tonna Új-Zélandról származik. Ráadásul az olcsó ár mellett egyre inkább jelentőséget kap a minőség és az egységesség. Románia is egyre veszélyesebb konkurenciánkká válhat, mivel központosított bárányhizlaló telepeket hoztak létre, ahol jelentős részt Magyarországról származó báránytápot etetnek. Így egyre homogénebb, javuló minőségű bárányokkal jelennek meg EU-tagországgként. Ráadásul egyre több terminál hústípusú tenyészkost importálnak Nyugat-Európából.

Mit lehet egyáltalán tenni a juhtartás helyzetének jobbítása érdekében, anélkül, hogy az állami segítségnyújtás délibábjáért kuncsorognánk?

Két évtizedes juhtenyésztési gyakorlatunk alapján néhány konkrét tapasztalatunk és javaslatunk a következő:

Fajtakérdés: Többnyire rendszertelenül keresztezett, elöregedett anyajuh állománnyal küszködnek a hazai juhtartók. Tapasztalatunk szerint az ezen a tájon az év bármely szakában pároztatható magyar merinó fajtát teljesen mellőzni nem szabad. De a merinó csak kiemelkedő takarmányozás mellett „ura a két báránynak”. Tejelő típussal érdemes keresztezni, mint anyavonalat. Jó körülmények között lacaune-nal vagy brit tejelővel, ahol mostohábbak a viszonyok, vagy ahol nyáron fűbérrel legel az állat, ott tejelő cigájával, vagy blanche du massif Contollal. Végtermék bárány-előállításra számos hústípusú fajta kosa kapható. Olyan fajtát érdemes használni, amely után egyrészt könnyen ellik az anyajuh, nem szorul meg sem fejnél, sem vállban az újszülött bárány, másrészt jól bírja a magyar föld forró nyarait, harmad-, de nem utolsósorban kedvező csont-

hús kitermelési aránnyal rendelkezik (tőlünk nyugatabbra már mindenütt vágóhídi minősítés után fizetnek). Ilyen pl. a *Berrichon du cher*, amely fajta tenyészállatai intézetünkötől is beszerezhetőek.

Csúcstechnológiák használata: Idetartozik pl. a világ vezető juhászataiban egyre elterjedtebben alkalmazott szaporaságot meghatározó nagy gének (FEC^B és FEC^C), valamint a hústermelési tulajdonságokat meghatározó nagy gének (LoinMAX^{TM}, MyoMAX^{TM}) használata. Ultrahangos magzatvizsgálattal kiszűrhetők az üresen maradt anyák a nyájból, elkülöníthetők az egyes és ikermagzatot hordozó anyajuhok, mely utóbbiak külön tartva differenciáltan takarmányozhatók.

Új piacok szerzése: A jelenlegi egypiacos olasz kereskedelem végtelenül kiszolgáltatottá teszi az ágazatot. A szállítási távolságot is mérlegelve olyan, amúgy is tradicionálisan bányahúsfogyasztó EU-országok lehetnek potenciális partnereink, melyeknek sok iszlám vallású polgára van. Pl. Franciaországgal működik kétoldalú megállapodásunk, ahol ötmillió muzulmán él és csak 44%-os szinten önellátó bányahúsból. Nagyban segítené Magyarország alkupozícióját az ágazati integráció, pl. nagy hizlalótelep létrehozása, ahová a juhtartók állandó beszállítási lehetőséget kapnak a kamionrakodási időtől függetlenül.

Gyepgazdálkodás: A környezetvédelmi gyeptámogatások „talált pénzek”, igénybe kell őket venni, megtanulni a játékszabályaikat. Ugyanakkor ezek a támogatások be is korlátozzák a gazdálkodókat, pl. nem öntözhet, nem trágyázhat ilyen gyepon. Az alföldi legelők, a ritka esős nyarak (pl. 2010) kivételével, júniustól kiégnek. Legelőkiegészítő szalastakarmányok legeltetésével – pl. szudáni fű hibridek – áthidalhatjuk a kritikus időszakot a téli takarmánykészlet csorbítása, illetve az augusztusi nyáj „hazaverése” nélkül.

A szélsőséges éjárthatás miatt nem minden évben ad kaszálható fűtömeget az alföldi pusztá (lásd 2012.), ezért nagyon fontos túlélési stratégiai sarokpont a készletezés szalastakarmányokból, akár több évre is egy-egy jó éjárát esetén. A gond csak az, hogy a gazdálkodók jelentős része óriási veszteséggel tárolja a szénáját (akár 30–40% megy veszendőbe egy tél alatt az ún. piramisba rakott hengerbálknál). Az „esőcseppet szétcsapó” ömlesztett kazal ma már a történelem része, megoldás a szénapajta, illetve a zsugor-

fóliába csomagolt szenázbála lehet. Sokkal érdemesebb a jó tárolásba beruházni, mint az öntörvényű ősgyepék hozamnövelését erőltetni.

Átgondolandó a fitető (keresgélő), gyógynövénygyűjtő, gombászó emberek visszatartása és az állatok elkóborlásának megakadályozása végett a legelők körülkerítése. A kerítés anyagának kiválasztásánál két szempontot mindenképp mérlegelni kell. Egyrészt legyen strapabíró, fékezze meg a „kitörésspecialista” egyedeket, másrészt ne képviseljen számottevő értéket illetéktelenek számára. Nálunk több ezer folyóméter legelőkerítést használunk sikeresen, mely 5 méterenként gépi úton lenyomott kéreghántott akác bányadorongból és a ráfeszített 80×6×6 cm-es horganyzott drótszövetből áll.

Az ősi tájkép Alföldünkön a ligetes pusztá volt, melynek egyfajta rekultivációja lehet a legelők fásítása. Tapasztalataink szerint szikes legelőkön kellő talajelőkészítés, trágyázás és beöntözés után a mezei szil, ezüsthűz, vadkörte, tamarisk, szürkenyár jöhet szóba, mely fafajokat csak ligetesen célszerű ültetni, a laposabb legelőrészekre vagy a hodály mellett, és vadkár ellen védeni kell. Ezen ligeteknek a szélvédelemben és abban van jelentősége, hogy esetleges későbbi eladáskor vonzóbb, piacosabb lesz a földünk.

**Dr. Csízi István,
Dr. Monori István,
Dr. Czirák László**

DE AGTC KIT Karcagi Kutató Intézet

H-9700. Szombathely, Szent Gellért u. 17. Tel.: 94/325-672

VILLANYPÁSZTOROK

LACME

WWW.CONT-ECO.HU

KERÍTÉSEPÍTÉS

VADHÁLÓK

TORNADO
FORCE 12 FENCING

H-9700. Szombathely, Szent Gellért u. 17. Tel.: 94/325-672

INFÓ: +36-70/949-59-69 · WWW.CONT-ECO.HU

Szakma, szórakozás Kaposváron!

A házigazda Kaposvári Egyetem idén már hetedik alkalommal rendezi meg a Kaposvári Állattenyésztési Napokat. augusztus 30. és szeptember 1. között. A kiállítás mára a Dunántúl legnagyobb állattenyésztési kiállításává nőtte ki magát, a közel 120 kiállítóval és a növekvő látogatói létszámmal.

A Magyar Mezőgazdaság Kft. szervezésében megrendezésre kerülő, országosan is meghatározó rendezvényt számos szakmai és közönségprogram kíséri. A kiállítás díszvendége ebben az évben az Azerbajdzsáni Köztársaság, az ország gyümölcsöző együttműködést ápol a Kaposvári Egyetemmel.

A Magyar Állattenyésztők Szövetsége és annak tagszervezetei szakmai munkájának köszönhetően szinte minden állatfaj bemutatásra kerül a kiállítás három napján. Tejelő és kettős hasznosítású szarvasmarhák, lovak, sertések, juhok, kecskék, baromfi, galambok, díszmadarak, nyulak, valamint a kiállítás Vadaspark területén a szelíd gím- és dámszarvasok, vaddisznók, apróvadak és fácánok is!

A rendezvény számára ideális helyszínt biztosít a mintegy 40 hektáros Pannon Lovasakadémia területe, ahol természetes környezetben mutatják be a tenyésztőket és megfelelő infrastruktúrával várják a kiállítókat.

A kiállítás területén évről évre helyet kapnak az állattenyésztést kiszolgáló gépek, eszközök, berendezések, a takarmányipar, az állategészségügy, az élelmiszeripar és az agrárfinanszírozás képviselői, valamint az állattenyésztéssel kapcsolatos háttérpári termékek kiállítói. A rendező Kaposvári Egyetem a Kaposvári Állattenyésztési Napok keretében minden évben színvonalas szakmai rendezvényeknek, konferenciáknak ad helyet.

Hagyományainkhoz híven megrendezésre kerül a **Húsmarha Tenyésztési Fórum**, valamint Kaposváron tartják az „**Angus, Hereford, Galloway Mezei Napokat**” is. A 16. **Nemzetközi Takarmányozási Szimpózium** témája ezúttal „A klímaváltozás takarmányozási aspektusai” lesz. A kormányzat által elfogadott sertésstratégiai program társadalmi egyeztetésének egyik helyszíne szintén a Kaposvári Egyetem lesz a kiállítás naptári napján. A **Kaposvári Sertésfórum** egy országos konferenciasorozat, melynek utolsó állomása Kaposvár. A téma végső összegzésére a 76. OMÉK-on kerül sor. „**Az állattartás gépesítése**” címmel szintén szakmai összejövetelt tartanak a szakemberek csakúgy, mint a „**Lótenyésztési és lovas konferencián**”, amit a kiállítás második napján tartanak.

A kiállításon állatbírálatokra, a tejelő pavilonban **szarvasmarha-fejési, -nyírás bemutatóra**, valamint **felvezetők ügyességi versenyére** kerül sor. Ez utóbbi igazi megmérettetés, hiszen ember és állat együttműködéséről szól. A programok az érdeklődő közönség számára sok kuriózumot rejtenek. Láthatják a marhák

felkészítését egy-egy versenyre, és a fejőberendezések működését is megtekinthetik.

A mintegy 1500 négyzetméteres, természetes élőhelyet bemutató **Vadasparkban** a térség vadállományát és a vadgazdálkodás feladatait tekinthetik meg a látogatók.

A IV. Vadgazdálkodási és Vadgasztronómiai Napok keretében számos kultúrprogram és a vadászati hagyományokkal összefüggő műsor várja az érdeklődőket. Ebben az évben trófeabemutatóval, a Somogyi Vadász-hölgyek bemutatkozásával és vadászélményeikkel, interaktív előadásokkal, sólyomreptetéssel, valamint néptáncokkal és egyéb színpadi programokkal várjuk a nagyközönséget. Kocsonya Kálmán Venesz-díjas mester szakács „Természetes élelmiszerünk a vadhús” címmel tart majd előadást az érdeklődőknek.

A fellépők között bemutatkoznak a Kaposvári Egyetem Művészeti Karán tanuló fiatal tehetségek is. A vadász elengedhetetlen társa a vadászkutya, így ők is felvonulnak Kaposváron.

Immár negyedik éve méri össze tudásukat a **Vadfőző Bajnokságon** a főzést szerető és értő versenyzők. Ebben az évben, tisztelegve a somogyi nép étkezési hagyományai előtt, csak vadat főznek a résztvevő csapatok. A neves gasztronómiai szakemberekből álló zsűri nemcsak az étek finomságát, de a tálalást is díjazza majd.

A kiállítás területén külön sátorban ingyenes szűrővizsgálatokat – vércukor-, vérnyomásmérés, szív- és érrendszeri vizsgálatok – biztosítanak a Kaposi Mór Oktató Kórház orvosai és szakemberei. Az **Egészségstornóban** a szűrővizsgálatokon kívül egyéb tanácsadásra is lesz lehetőség.

Az egészséges életmód fontosságára hívja fel a figyelmet a Magyar Ízek „utkája”, ahol külön blokkban mutatkoznak be az egészséges magyar élelmiszereket bemutató kis- és középvállalkozások. A kóstoltatással egybekötött árubemutatón, főleg a somogyi ízek megismertetésén, a zselici tájegység termékeinek népszerűsítésén lesz a hangsúly.

Természetesen, aki megízlelte és megszerette a termékeket, helyben meg is vásárolhatja azokat.

A Kaposvári Állattenyésztési Napok helyszíne, a Pannon Lovasakadémia olyan, hazánkban egyedülálló **fedett lovardával** rendelkezik, ahol az időjárás viszonyaitól függetlenül tarthatók meg az állatokkal kapcsolatos programok. Itt a közel 3000 fő befogadására alkalmas fedett lovardában tartjuk évről évre a közkezdelt, több órás **lovasprogramot**, amely az elmúlt években mindig teltházas volt. A fedett lovarda lesz az agrárfelsooktatási intézkedések gazdaszervezésének is helyszíne, ahol a leendő gazdászok gyakorlati rátermettségükről adhatnak tanúbizonyságot. Az idén már ötödik alkalommal meghirdetett **Gazdászverseny** 3 fős csapatai elméleti és gyakorlati tudásukat is összemérik, és a győztes csapat elviheti a jubileumi vándorkupát Kaposvárról.

VII. Kaposvári Állattenyésztési Napok (2013. augusztus 30.–szeptember 1.)

TERVEZETT PROGRAMOK

2013. augusztus 29., csütörtök, 0. nap

11.00–14.00 Kaposvári Sertésforum (Kaposvári Egyetem, 170-es előadó)

2013. augusztus 30., péntek

09.00–09.30 Ünnepélyes megnyitó*
 09.30–10.00 Nyitó lovasbemutató*
 10.00–14.15 16. Nemzetközi Takarmányozási Szimpózium:
 „A klímaváltozás takarmányozási aspektusai”
 „Effect of climate change on animal nutrition”
 (Kaposvári Egyetem, 170-es előadó)
 10.30–11.30 Holstein-fríz tenyészállat fajtabemutató és show-bírálat*
 11.00–13.00 Húsmarha tenyészállat fajtabemutató (Húsmarha kiállítás helyszínén)
 13.00–15.00 A II. Állattartás gépesítése konferencia (Kaposvári Egyetem, Rektori Tanácssterem)
 12.00–13.00 Ló fajtabemutató*
 13.00–16.00 V. Országos Agrár Felsőoktatási Intézmények Jubileumi Gazdászversenye*
 18.00 Kiállítás zárása
 19.00 VII. Kaposvári Állattenyésztési Napok kiállítói fogadás

2013. augusztus 31., szombat

09.00 Kiállítás megnyitása
 09.00–12.00 Lótenyésztési és lovas konferencia (Fedeles Lovarda, Aula)

09.30–10.30 Holstein-fríz szarvasmarha fajta-, fejési-, nyírási-bemutató (Tejlő pavilon)
 09.30–18.00 Vadgazdálkodási és Vadgasztronómiai Nap (Vadaspark területén)
 11.00–12.30 Tenyészállat felvezetés, díjak, és elismerő oklevelek átadása*
 11.00 Angus, Hereford, Galloway Mezei Napok megnyitó*
 12.30–14.00 Szarvasmarha felvezetők ügyességi versenye*
 13.00–14.00 Patkolókovács bemutató
 14.00–15.30 Húsmarha tenyésztési fórum (Kaposvári Egyetem, Rektori Tanácssterem)
 14.00–17.00 Lovas közönségprogram*
 16.00–17.00 Holstein-fríz szarvasmarha fajta-, fejési-, nyírási-bemutató (Tejlő pavilon)
 18.00 Kiállítás zárása

2013. szeptember 1., vasárnap

09.00 Kiállítás megnyitása
 09.30–17.00 Vadgazdálkodási és Vadgasztronómiai Nap (Vadaspark területén)
 11.00–12.00 Patkolókovács bemutató
 10.30–11.30 Holstein-fríz szarvasmarha fajta-, fejési-, nyírási-bemutató (Tejlő pavilon)
 14.00–17.00 Lovas közönségprogram*
 15.00–16.00 Patkolókovács bemutató
 16.30–17.00 Malacfogó verseny*
 17.00 Kiállítás zárása

* Pannon Lovasakadémia – Fedeles Lovarda területén

A programváltozás jogát fenntartjuk!

A gyerekek nagy örömeire idén is lesz **Gazdaudvar, ahol lehet krumplit ültetni, veteményezni, állatot etetni, vagyis kis időre felvenni a vidéki életformát.**

A nyuszi- és őzsimogató, a pónilovagoltatás, a játékszínház és Családi Nap is a kicsiknek nyújt élvezetes programokat. A **népi iparművészeti** termékeket bemutató **vásár** pedig elmaradhatatlan eleme a kiállításnak.

A Kaposvári Állattenyésztési Napok utolsó állomása lesz az **OMÉK Road-show-nak**, ahol a rendezők népszerűsítik a 76. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítást. Az OMÉK-standon az érdeklődők megtudhatják a pontos programokat, de egy-egy sike-

res OMÉK-TOTO kitöltése után ajándékcsomagot is nyerhetnek.

Közönségprogramjaink sora idén kiegészül egy többnapos, rendkívül látványos **haszongépjármű-bemutatóval**, az **„offroad show”-val** is, melynek keretén belül az érdeklődők nemcsak megtekinthetik, de ki is próbálhatják, hogy a korszerű haszongépjárművek miként küzdik le az olykor leküzdhetetlennek tűnő akadályokat, és miként segítik a gazdák mindennapjait!

A VII. Kaposvári Állattenyésztési Napok kiállításra varázslatos környezetben és sokszínű programokkal várjuk szeretettel látogatóinkat!

Támogatók:

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekre beruházó Európa

Médiatámogató:

A hazai baromfifeldolgozó ipar

A vágó- és feldolgozóüzemek a modern baromfivertikumnak értékben legmagasabb szintű fázisát képviselik, tulajdonképpen a vertikális lánc gerincét alkotják. Az alábbiakban szeretnénk bemutatni a magyar baromfivágó- és -feldolgozó ipart, amelynek már mintegy másfél évszázados hagyományai vannak, és amely különösen a múlt században teljesedett ki a baromfiszektor egyéb fázisaival együtt megvalósult dinamikus fejlődés következtében. Magyarország ma korszerű, versenyképes baromfifeldolgozó iparral rendelkezik.

A bemutatás és elemzés elkészítését a szervezett áruterelés körére alapoztuk, ami lényegében a terméktervezés keretében valósul meg, és ma már egyre jobban közelíti a tényleges országos mennyiségeket és folyamatokat.

A baromfifeldolgozás ma

A magyar baromfiszektor nagyságrendjére utaló adatokat bevezetesként a mai időszak legfrissebb tényadataihoz való eljutásig (1. táblázat) az utóbbi másfél évtized tényeinek alakulásának segítségével kívánom szemléltetni, mivel ez az időszak az „ún. „nagy piacok” adta óriási lehetőségeket leginkább demonstráló 1988-as „csúcs évet”, majd a külpiacon alapvető strukturális átalakulása miatt a „mélypontot” jelentő 1992-es évet is tartalmazza. Egyébként a nem BTT által szervezett termelési kör hozzáadásával ma mintegy 600 ezer tonna élő vágóalapanyagot állítunk elő országosan, ami ténylegesen az áruterelés kategóriájába tartozik.

Az 1. táblázatból megállapítható, hogy a sajnálatos 1992–93. évek katasztrofális mélypontjáról az ágazat

csak a múlt évre tudott igazán felállni, de az értékesítés szerkezete alapvetően változott a korábban dinamikus exportról a hazai piac irányába.

A 2013. január 1-jei állapot szerint a terméktervezés tagsági körén belül 47 vágóüzem működik. Ezek közül a jelentősebbek között zömmel a korábbi állami és szövetkezeti, valamint magánvállalatok találhatók és játsszák továbbra is a főszerepet: Gallicoop, Hernád, Integrál, Kecskemét, Kisvárd, Mezőkovácsháza, Szentés. Megszűntek viszont korábban igen jelentős szerepet betöltő gyárak, mint Győr, Sárvár és Békéscsaba, Kiskunhalas más profilt visz. A jelentősebb újonnan alakult vágóhidak főleg csirkére vannak beállítva: Taravis, Várda Bt., Hajdúböszörmény, Tiszavasvári.

Ebben a 47 vágóüzemben vágják az 1. táblázatban közölt 2012. évi mennyiséget hely és fajok szerint, valamint értékesítik a vágott termékeket a hazai és az exportpiacokra.

Azon persze lehet vitatkozni, hogy kell-e 47 vágóüzem Magyarországon, ahol ilyen értelemben nem nagyon beszélhetünk koncentrációról, ami a versenyképesség, az egyenletes minőség,

főként pedig az exportképesség miatt fontos. Ugyanakkor a helyi ellátásra a mai élelmiszer-biztonsági feltételeknek megfelelő kisebb üzemek is kiválóan alkalmasak lehetnek, ha termelésük rentábilis és piacaikon megfelelő kereslet van a termékeik iránt.

Az említett koncentráció fokát bizonyos mértékig jellemzi, hogy esetünkben az éves 517 ezer tonna vágóbaromfi csaknem 60%-át, 306 ezer tonnát 8 – egyenként a 25 ezer tonna évi vágást meghaladó üzemben állítják elő.

Ami a specializációt illeti, ebben sem állunk világszínvonalon, hiszen még a nagyobbak között is kevés az igazán legalábbis egy fajra specializált üzem.

A magyar vágó- és feldolgozóüzemek felszereltsége jó, a vágókapacitásokat tekintve megállapítható, hogy a műszakok esetleges növelésével bármilyen igény kielégíthető, ugyanez vonatkozik a darabolásra is.

A vágott áru hűtésére az előhűtő kapacitás a legkorszerűbb levegős előhűtő rendszerekkel valamennyi exportképes üzemben rendelkezésre áll.

A fagyasztott termékek előállításához szükséges fagyasztó és mélyhűtött tárolókapacitások a vágásokkal összhangban arányosan elegendőek és működőképeseek.

Ami a vágó, daraboló és egyéb speciális vonalakat illeti, elmondható, hogy a tulajdonosok a gépek, berendezések pótlásáról és korszerűsítéséről, rekonstrukciójáról folyamatosan gondoskodnak. A rekonstrukciók alkalmával mindenkor a legkorszerűbb (Stork, Meyn, Linco stb.) berendezéseket építik be, amivel a magyar baromfiipar lényegében meg tudja őrizni versenyképességét.

1. táblázat. Baromfitermelés és -értékesítés 2008–2012 (1000 tonna)

Gazdasági folyamat megnevezése, fajok	1988	1992	2010	2011	2012
Vágóbaromfi-termelés*	504	278	426	427	517
• ebből csirke + vágótyúk	390	179	232	258	306
• pulyka	32	37	104	101	112
• liba	51	42	28	30	33
• kacsa	31	20	62	65	66
Belföldi értékesítés**	137	124	196	204	235
Export**	221	67	79	85	114

Forrás: BTE-BTT adatbázis, 1993, 2011, 2013. Megj.: * élő súly, ** vágott súly.

A felvásárlás

A vágóüzemek eredménye nagyban függ a beszállított alapanyag minőségétől, a beszállítás pontosságától és az ártól. Ezért az élő alapanyagot előállító termelőkkel szoros kapcsolatot kell kiépíteni mind a nevelés feltételeit, a hizlalás idejét, mind a felvásárlási árat illetően. A vágóüzem ezért integrációra törekszik legalább annyiban, hogy a csibekihelyezések és a takarmány biztosítására ún. hármás, vagy a takarmánygyártó bevonásával akár négyes szerződéseket kötnek.

A vágóüzem teljes integrációban is végezheti a termeltetést, ha a nevelőtelepek a tulajdonában vannak, sőt ha saját takarmánykeverő üzemmel is rendelkezik. Erre ma már több példát is említhetünk. A teljes integrációt viszont csak olyan vágóüzemek képesek kialakítani, amelyek kellő nagyságrendben tudnak éves, havi és heti ütemezésben vágni, tehát legalább évi 12–15 000 tonna (mintegy 6–8 millió) csirkét vágna. Ma Magyarországon erre 3–4 csirkét, illetve 2 pulykát vágó üzem képes, de egyre többen igyekeznek erre a szintre eljutni.

A termelő-feldolgozó szembenállása általában a felvásárlási árak körül alakul ki. Ezen belül ma a takarmányárak jelentik a fő problémát, mert ha azok magasak, akkor a termelőnek vesztesége van, ha viszont a feldolgozó megfizeti, akkor ott keletkezik ráfizetés. Ezért a saját takarmánykeverő és a közvetlen, jó piaci érzékkel történő alapanyag-beszerezés ezt a problémát többnyire képes megoldani. A gabona és más alapanyagok árrobbanása (2008 és 2010) óta ez a fő gondja a ba-

romfihús-előállításnak. A feldolgozó ezen kívül a saját telepein a legkorszerűbb technológiákat kell, hogy alkalmazza, amivel a takarmányértékesítési mutatót kellő szinten lehet tartani. Természetesen mindez vonatkozik a nem vagy kevésbé integrált termelőkre és feldolgozókra egyaránt.

A felvásárlási árak és a takarmányárak alakulásáról a 2. táblázatban látható egy a jelenlegit közvetlenül megelőző időszakra vonatkozó összeállítás részben a múlt évi adatokkal összehasonlítva. Ebben igyekeztünk baromfifajonként a legjellemzőbb adatokat alkalmazni mind a fajok, mind a legfontosabb tápok tekintetében.

A brojlercsirke példáját kiragadva megállapítható, hogy a takarmányárak 2012 második felében ismét drasztikus mértékben emelkedtek, amit a feldolgozási fázis a felvásárlási árral nem tudott megfelelő mértékben követni. Így előállt az a helyzet, hogy a ma már jónak mondható 1,85 kg-os takarmányértékesítési mutatót elérve a termelő takarmányköltsége 207 Ft/kg, ami a felvásárlási ár 69,5%-a, és ami már veszteségesé teszi a brojlerhizlalást, hiszen a többi költség fedezésére mindössze

91 Ft-ja marad. Általában a felvásárlási ár 65%-át meghaladó takarmányköltségnél már veszteségről kell beszélni.

A részletekbe belemenés nélkül itt fel kell vetni az agrárökonómia mai alapvető és egyre élesebben kibontakozó ellentmondását, amiről viszont már hosszú évek óta beszélünk. Ez pedig az állattenyésztés-állattartás és a növénytermesztési ágazatok közti ordító aránytalanság, ami természetesen ezen ágazatok jövedelmezőségében megmutatkozik. Valamennyi a rendszerváltás, de főként az EU-ba történt csatlakozásunk óta (földalapú támogatások stb.) regnáló kormányoknak, ezen belül természetesen az agrárkormányzatnak felvetett kérdések, kérelmek és javaslatok sorra válasz nélkül maradtak, sorozatos ígéretet, szónoklatok hangzottak el, de most már talán több is, mint egy évtizede nem történt semmi. A Baromfi-ágazat c. szaklapunk (2013/2. június) körkérdésben szervezett beszélgetést erről a témáról, amelynek keretében baromfis vállalatvezetők, szakemberek, más ágazatok, sőt az új agrárkamara képviselői egy nagyon termékeny és a jogos indulatokhoz képest visszafogott, tárgyilagos vitát folytattak. Ezeket a hangokat most már valahol meg kellene hallani és végre kézbe kellene venni az ügyet. Mindezt azért írom le, mert nagyon is szorosan kapcsolódik a baromfi-vertikum feldolgozási és az azt megelőző tenyésztési-árutermelési fázis egyre lehetetlenebbé váló helyzetéhez.

A kereskedelem

A feldolgozási fázis után következő, a vertikum másik oldalán kapcsolódó rész a termékek realizálása, vagyis a belföldi és a külpiaci értékesítés. Ezen az ún. „output” oldalon is nagyfokú függőségekkel találkozunk.

2. táblázat. A felvásárlási és a takarmányárak viszonylatai a 2012. és 2013. években (Ft/kg)

Fajok	Ártípus	2012			2013	
		III.	V.	XII.	III.	V.
Csirke	felv.	257	261	292	298	295
	tak.	90	91	113	112	109
Pulyka	felv.	371	373	387	389	389
	tak.	81	94	97	97	94
Húsliba	felv.	511	553	645	638	566
	tak.	72	72	90	100	100
P. kacsa	felv.	298	293	331	344	343
	tak.	83	83	94	100	100

Forrás: BTT adatbázis, 2013.

Míg a kis feldolgozók, amennyiben megtalálták a termelés értékesítési lehetőségeihez közeli helyét, regionális értelemben piacot működtetnek, így termékeik elhelyezése viszonylag megoldott, addig a nagy kapacitású feldolgozók nagyobb mennyiségű termékeik elhelyezésével kapcsolatosan jóval nagyobb kockázatot kénytelenek elviselni. Ugyanakkor az is igaz, hogy nagy mennyiségű, exportképes minőségi termékek – a továbbfeldolgozottakat, készítményeket is beleértve – magas igényeknek és előírásoknak megfelelő előállítására csak ilyen üzemekben lehetséges. Ezt az ellentmondást csak a kellően menedzselte inputtevékenység, a másik oldalon pedig a jól megalapozott piaci munka képes oldani. Ezeknek a vállalatoknak belföldön a multi élelmiszer-kereskedelmi láncokkal, a külföldön a világpiaci árakkal és nem kis konkurenciával kell szembenézniük. A 3. táblázatban néhány termék exportértékesítése során 2012-ben és 2013 első félévében átlagosan elért árakat mutatjuk be. Az adatok az egyes vállalatok által közölt árak átlagából

3. táblázat. Egyes baromfitermékek átlagos exportárainak alakulása (Ft/kg)*

Termék	2012		2013	
	I–XII. hó	III. hó	III. hó	V. hó
Csirke egész	397	458	458	469
Csirkemell filé	967	967	967	971
Pulykamell filé	1061	1020	1020	1027
Húsliba egész	606	...	...	...
P. kacsza egész	622	684	684	672
Hízott libamáj	6308	5449	5449	5755

Forrás: BTT adatbázis, 2013. Megj.: árfolyam: 290 HUF/EURO.

származnak, ezért egyedi értékükről nem lehet beszélni, inkább tájékoztató jellegűek.

Sajnos az exportpiacok stabilitásáról még a válságból való kilábalás időszakában sem lehet igazán beszélni. Korábban – még a belépés előtt és az EU-tagság első szakaszaiban – megalapozott nyugati piacok működnek, de azoknál lényeges növekedés nem várható. A kelet-európai piacokon néhány baromfiexportőr vállalatunk már ért el sikereket, ennek folytatására talán több lehetőség van.

Magyarországon a baromfihús vi-

szonylatában a legendás „nagy piacok” idején közel 200%-os önellátási fokot sikerült elérni, bár ez nem teljesen „igazi” piaci viszonyok között jött létre. A jelenlegi időszakban a BTT tagsági körében és azon kívül bonyolított, becsléseink szerint összesen mintegy 150 ezer tonna baromfihús és annak vámtarifa csoportjába tartozó baromfitermék exportot figyelembe véve az önellátottsági fok 132–135% körül alakul. A termelés oldaláról ennek növelése reális célkitűzés lehet.

Kállay Béla

pulsFOG® ködképzőgépek
(Aeroszol generátorok) teljes választéka
pályázathoz MVH gépkódokkal

Alkalmazási területek:

- Kül- és beltéri rovarirtás
- Istálló, silófertőtlenítés
- Szúnyog-, légyirtás

APRÓ CSEPP KFT. ulv@vivamail.hu

HÍVJON: 06-30-922-56-66

www.kodkepzo.hu • www.kodkepzo.hu

Teljes körű higiéniai megoldás

Makói Hagymakertész Kft.

A mai napon Makón jártam, ahol a helyi Szarvasmarhatelep ágazatvezetőjével beszéltem. Elsődlegesen megkértem mesélnie el, hogyan kezdődött a karriere. A Makói Hagymakertész Kft. telepén az ágazatvezető László Róbert, aki Hódmezővásárhelyen végzett agrármérnökként 1997-ben. Pályáját az ÁT Kft.-nél kezdte 1997-ben. A diploma megszerzése után Szegeden, a helyi ki-rendeltségen gyakornokként munkálkodott. Ezt követően, még 1997 év végétől 2004-ig a Makói Hagymakertész Kft. elődjénél, a Makói Kossuth Mgtsz. szarvasmarha telepén mű-szakvezető, majd telepvezető volt. 2004-től került Hódmezővásárhelyre, a Hódagro Zrt.-hez, mint szarvasmarha ágazatvezető, majd 2007-től az állattenyésztésért és a tömegta-karmány ellátásért felelős főmérnök lett. 2010-től a régi Kossuth Mgtsz. ágazatvezetőjeként jött "haza", és azóta itt ágazatvezető. 2011-től a Tejterméktanács elnökségi tagja és a Kossuth Mgtsz. igazgatósági tagja.

Az volt a kérésem Róberthez, hogy meséljen a telepről, és annak főbb jellemzőiről.

2010-től sokat változott a telep. A gazdaságban 44 éves műltra tekint vissza az állattenyész-tés. A szarvasmarha állomány azóta zárt tenyészetként működik, és így értük el azt, hogy az állomány négyes- mentes. Nincs Mortellaro-féle betegség, Staphilococcus aureus, ill. ví-rusos légzőszervi kórformák sem figyelhetők meg nálunk.

Jelenleg 220 tehenünk van, a teljes állomány 480 db. Azért ennyi, mert a bikákat is hizlaljuk, és később exportra értékesítjük. Az állomány termelési szintje: 28,9 l fejési átlag, és 23,67 l istállóátlag. Jelenleg 5300 l/nap a termelt tej mennyisége, melynek 25% át közvetlenül értékesítjük 5 db tejautomatából, amelyek Makón és vonzáskörzetében találhatóak. A többi tejet az Alföldi Tej Kft szállítja el. A súlyozott szomatikus sejtszám átlag a telepen 330.000.

Milyen fejlődések, változtatások figyelhetők meg a telep életében?

1 évvel ezelőtt készült el egy 14 állásos, halszállkás rendszerű Alfa- Laval fejőházunk, amelyben napi 2x fejünk 181 tehenet. Ezzel egy időben a régi kötött tehénistállók átalakítása is megtörtént. Célunk, a tehénlétszám 300 db-ra növelése. Úgy tűnik, jó úton haladunk, mert 2013 év végére el fogjuk tudni émi, mivel a produktivitásunk folyamatosan 65-70% között van. Augusztusban megnyílik a lehetőség pályázat beadására, ebben kívánunk indulni egy környezetvédelmi beruházással, és egy karám-rendszer építéssel. A gazdaságunk 3100 ha-on gazdálkodik. Az abraknak jelentős részét, ill. a tömegtakarmány teljes részét meg tudjuk termelni. Gazdaságunk rendelkezik takarmánykeverővel, így a tápokot magunk állítjuk elő a különböző korcsoportok részére. A foglalkoztatottak száma 16 fő, látva a jövőt, a dolgozó állományban 2 éve nem volt elvándorlás.

Mióta van kapcsolata cégünkkel, mely termékünket használja, és mik a tapasztalatai?

Az Ecolabbal 2006 óta van kapcsolatunk, és azóta használjuk az Oxy foam nevű terméküket. A fent említett eredmények elérésében ez a termék nagy szerepet játszott. Véleményem szerint nagyon fontos a tőgyelőkészítés. Ezen túl az előfűrösztő szer minősége, és annak tulajdonságai, amire szintén nagy hangsúlyt fordítunk a telepen. Amennyiben tőgyápoló szert fogadunk bármely forgalmazótól kipróbálásra, minden esetben mintát küldök az anyagról laboratóriumi vizsgálat céljából. Történt olyan, amikor a beküldött tőgyápoló szer, amelynek csíráölő hatásának kellett volna lenni, élő csírákat tartalmazott! A biztonság kedvéért az anyagot nem nével, hanem számmal ellátva küldöm el, így csak én tudom a végén beazonosítani. A laborvizsgálat költségét tekintve, és azt, amit egy jó minőségű tőgyápoló megválasztása eredményez, sokszorosan megtérül. Ezáltal a felhasználásra kerülő tőgygyógyszer költségét minimalizálni tudjuk, a tőgyek állapota pedig kifogástalan lesz.

Mi a tapasztalata az eltelt évek tekintetében?

Elsők közt kerültem a partnercégek listájára, és ez az együttműkö-dés azóta is tart. A termékek árérték aránya megfelel az elvárásoknak. Ezért megyünk tovább együtt. A 6 év alatt minden évben pályáztattam, és ez idő alatt minden esetben az Oxy Foam volt a leggazdaságosabb, és azóta is bizonyított. Jó a partneri kapcsolat cégeink között, és az Ecolab alkalmazottjaival is, akik a telepemet rendszeresen látogatják. Figyelemmel kísérem az Ecolab újabb termékeit, és a pályáztatásokban lehetőséget biztosítok ezek szerepeltetésére.

Mivel borzasztóan érdekelt megkérdeztem Róbertet, hogy egy olyan ember mint Ő, aki az élete nagy részét a telepen tölti csak termelési szempontból figyel az állatokat, vagy közvetlenebb a kapcsolat?

Számomra a legszebb pillanat az, amikor kora reggel, amikor még "minden csendes" megérkezem, és bejárom a telepet. Az állatok fekszenek az istállóban, pihennek, és határtalan nyugalom árad belőlük. A korábbi telephez viszonyítva itt sokkal kisebb a létszám, ezért sokkal személyesebb a kapcsolat is az állat, és az ember között. Hölgyek a felhajtósok, ami igen ritka ebben a szakmában, de meglátásom szerint ez is előnyt jelent.

Hivatalos forgalmazó: **Animal-Hygiene Kft.**

Kiss Attila: +36-30-229-6794
Molnár Helén: +36-30-952-9678
Molnár Bettina: +36-30-334-2592

Fax: +36 78 426 251

Ecolab-Hygiene Kft.

1139 Budapest, Váci út 81-83. sz. 8. em.
 (Center Point II)
 Tel: +36 1 886-1315
 Fax: +36 1 886-1320

HOLSTEIN
GENETIKA

2100 Gödöllő,
Pattantyús Ábrahám körút 11.
Telefon/Fax: 06-28-510-060

Hívjon még ma bennünket! Személyesen felkeressük Önt!

UDDERgold®

PLATINUM

a tőgy aranya

Ha gondja van a tőgygyulladással,
ha magas a szomatikus sejtszám,
ha magasabb árat szeretne a tejért,
ha több tejet szeretne fejni tehenenként,

ha biztosra akar menni, használjon

Uddergold Platinumot. Minden cseppje aranyat ér!

e-mail: info@holstein-genetika.hu honlap: www.holstein-genetika.hu